

Ενότητα 2η

Γλώσσα- Γλώσσες και πολιτισμοί του κόσμου

Η γλωσσομάθεια είναι το εθνικό χόμπι μας, του Γ. Νικολόπουλου και της Λ. Κουζέλη

Το παρακάτω διασκευασμένο κείμενο είναι απόσπασμα από άρθρο με θέμα τη γλωσσομάθεια που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «Το Βήμα» στις 06.11.2010

Έφεση στις ξένες γλώσσες, είτε για να αποκτήσουν πλεονέκτημα στην απαιτητική αγορά εργασίας του ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου είτε από χόμπι, παρουσιάζουν σταθερά οι Έλληνες. [...] Παρ' όλα αυτά, υπάρχουν και ορισμένοι Ευρωπαίοι οι οποίοι ανεξάρτητα από τις κλασικές ή όχι σπουδές τους επιδιώκουν να μάθουν Ελληνικά.

Η τάση αυτή των Ελλήνων τούς οδηγεί και στην εκμάθηση πιο... σπάνιων γλωσσών. Η ιστορικός κυρία Κατερίνα Χάλκου αγαπά το θέατρο. Πριν από δύο χρόνια άρχισε μαθήματα ρωσικών. *«Αισθανόμουν ότι διαβάζοντας και βλέποντας ρωσικό θέατρο σε μετάφραση κάτι έχανα»* είπε στο «Βήμα». Γνωρίζει ήδη αγγλικά και γαλλικά και ομολογεί ότι τα ρωσικά τη δυσκόλεψαν στην αρχή. Πλέον μπορεί να κάνει μια απλή συζήτηση στα ρωσικά και φιλοδοξεί κάποια στιγμή να μπορεί να απολαύσει τον «Γλάρο» του Τσέχοφ στο πρωτότυπο. Στο μεταξύ έδωσε εξετάσεις για την απόκτηση του πρώτου πιστοποιητικού γλωσσομάθειας στα ρωσικά. *«Θέλω να έχω και κάποιο πτυχίο που να πιστοποιεί τις γνώσεις μου. Θεωρώ ότι μια τρίτη γλώσσα, και μάλιστα κάποια που δεν συγκαταλέγεται στις “κλασικές” ευρωπαϊκές γλώσσες που μαθαίναμε συνήθως, αποτελεί δεξιότητα που εμπλουτίζει το βιογραφικό μου».* *«Είναι γλωσσομαθείς οι Έλληνες, με ενδιαφέρον και μεγάλη επιτυχία στην εκμάθηση ξένων γλωσσών. Υπάρχουν σπουδαστές στο Διδασκαλείο που παρακολουθούν ταυτόχρονα τέσσερις ξένες γλώσσες»* ανέφερε ο κ. Ιωάννης Κογκετσίδης, γραμματέας του Διδασκαλείου Ξένων Γλωσσών του Πανεπιστημίου Αθηνών, στο οποίο παραδίδονται μαθήματα ξένων γλωσσών από το 1931. Εφέτος διδάσκονται 21 γλώσσες, ανάμεσα στις οποίες ιαπωνικά, κορεατικά, περσικά και αραβικά. Δημοφιλέστερη είναι τα ισπανικά. *«Είναι σταθερά η πρώτη γλώσσα τα τελευταία επτά χρόνια, με δεύτερη τα αγγλικά και τρίτη τα ιταλικά»* σύμφωνα με τον κ. Κογκετσίδα. Ακολουθούν τα γερμανικά, τα ιαπωνικά, τα αραβικά, τα κινεζικά και τα ρωσικά.

Η Ελλάδα παραμένει μεταξύ των χωρών-μελών της ΕΕ όπου καταγράφονται τα υψηλότερα ποσοστά γλωσσομάθειας. Το 44,8% των Ελλήνων ηλικίας 25-64 ετών δηλώνει ότι μιλάει μια ξένη γλώσσα (35,7%, ο αντίστοιχος μέσος όρος των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης), το 33,4% δήλωσε ότι δεν μιλάει καμία ξένη γλώσσα (36,2%, ο μέσος όρος στην ΕΕ) και το 21,9% δήλωσε ότι μιλάει δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες (28,1%, ο αντίστοιχος μέσος όρος στην ΕΕ). [...]

Εκ παραλλήλου με τις πιο δημοφιλείς γλώσσες οι Έλληνες επιδιώκουν να μάθουν γλώσσες-εργαλεία της δουλειάς τους. Η κυρία Αλεξία Μπούκα, καθηγήτρια σουηδικών σε ιδιωτικό φροντιστήριο, παρατηρεί εφέτος αύξηση του ενδιαφέροντος για τα σουηδικά. Η οικονομική κρίση περιορίζει τα έξοδα, μαζί με αυτά και τις δαπάνες για ξένες γλώσσες; «Πιστεύω ότι ακριβώς λόγω της κρίσης μαθαίνουν τη γλώσσα, για να μπορέσουν να φύγουν για τη Σουηδία και να αναζητήσουν δουλειά εκεί». Στο φροντιστήριο φοιτούν συνολικά 30 σπουδαστές, όλοι ενήλικοι, και γνωρίζουν ήδη αγγλικά, αρκετοί και γερμανικά. «Οι περισσότεροι έχουν ηλικία μεταξύ 20-35 ετών. Μαθαίνουν τη γλώσσα, για να συνεχίσουν τις σπουδές τους στη Σουηδία. Πάρα πολλοί είναι οι γιατροί που προγραμματίζουν να κάνουν την ειδικότητά τους και να δουλέψουν στη Σουηδία, διότι εκεί υπάρχει έλλειψη γιατρών».

«Να γιατί έμαθα να μιλώ και να γράφω ελληνικά»

Στην οικογένειά της κυρίας Μπιάνκα Τιάνα Μας είχαν πάντοτε έφεση στην εκμάθηση των ξένων γλωσσών. Αλλά η επιλογή της να μάθει ελληνικά ξένισε τους οικείους της. «Ανησυχούσαν ότι η εκμάθησή ελληνικών δε θα έχει άμεση χρησιμότητα» τονίζει. Η ίδια πλέον μένει στην Ελλάδα και βέβαια δε μετανιώνει για την επιλογή της να μάθει ελληνικά. Η Μπιάνκα χρειάστηκε τέσσερα χρόνια, για να μάθει τη «δύσκολη και απαιτητική γλώσσα σας, αλλά είναι ίσως το βασικότερο στοιχείο, για να κατανοήσει κανείς τη σύγχρονη πραγματικότητα της κοινωνίας σας».

πηγή: <http://www.tovima.gr/society/article/?aid=365303> (διασκευασμένο)

Παρατηρήσεις

1° Θέμα (Κατανόηση κειμένου, 6 μονάδες)

Τι εννοεί η κυρία Κατερίνα Χάλκου, όταν λέει: «Αισθανόμουν ότι διαβάζοντας και βλέποντας ρωσικό θέατρο σε μετάφραση κάτι έχανα»; Να αποδώσετε με δικά σας λόγια το νόημα της περιόδου (περίπου 30-40 λέξεις).

2° Θέμα (Δομή και γλώσσα κειμένου, 4 μονάδες)

α) Να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες φράσεις με δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές. Να σημειώσετε σε ποια ονοματική πρόταση τις μετατρέψατε. (2 μονάδες)

- Η κυρία Κατερίνα Χάλκου άρχισε πριν δύο χρόνια μαθήματα ρωσικών.
- Η κυρία Αλεξία Μπούκα παρατηρεί εφέτος αύξηση του ενδιαφέροντος για τα σουηδικά.

[**Εναλλακτική επιλογή** για τον/ την εκπαιδευτικό: α) «Ανησυχούσαν ότι η εκμάθησή ελληνικών δε θα έχει άμεση χρησιμότητα.»: Να αντικαταστήσετε τη δευτερεύουσα ονοματική πρόταση με ονοματική πρόταση άλλου είδους κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές. Παρατηρείτε κάποια διαφορά ως προς το νόημα; (Για περαιτέρω πληροφορίες βλ. Βιβλίο Εκπαιδευτικού σ. 41)]
β) «35,7%, ο αντίστοιχος μέσος **όρος** των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης»: Η λέξη **όρος** μπορεί να χρησιμοποιηθεί με πολλές σημασίες. Να γράψετε 2 προτάσεις με 2 διαφορετικές σημασίες της. [Προσοχή στο γραμματικό γένος της λέξης **όρος**!] (2 μονάδες)

3° Θέμα (Παραγωγή λόγου, 10 μονάδες)

Αξιοποιώντας πληροφορίες από το κείμενο αλλά και από τη σύγχρονη καθημερινότητα να γράψετε ένα άρθρο στη σχολική εφημερίδα στο οποίο θα αναφέρετε ποιες είναι οι δεύτερες ξένες γλώσσες (πιο διαδεδομένες αλλά και ανερχόμενες) που μαθαίνουν οι νέοι στη σημερινή Ελλάδα αλλά και τους λόγους για τους οποίους αποφασίζουν να μάθουν και μια δεύτερη ξένη γλώσσα πέρα από τα αγγλικά (200-250 λέξεις).